

مطالعه و سلکسیون در توده‌های سیر بشاگرد (هرمزگان)

ماهیار عابدی، محمد رضا ایمانی و پیمان جعفری^۱
۱- اعضاء هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و رامین

بمنظور دستیابی به کلونهای برتر سیر، طرح مطالعه و سلکسیون در توده‌های سیر بشاگرد به مدت ۲ سال به اجرا در آمد. در خرداد سال ۱۳۸۰ توده سیر جمع آوری و در قطعه زمین تهیه شده به مساحت ۱۵۰۰ مترمربع بصورت مجزا کشت گردید. صفات مورد بررسی عبارت بودند از: وزن یک غده سیر، وزن سیرچه‌ها، تعداد سیرچه‌ها در یک غده سیر، رنگ سیر و یکنواختی آن تعداد لایه‌های پوششی سیر، گلدهی یا عدم گلدهی، تعداد روزهای تا برداشت و مقاومت به آفات و بیماریها بود. پس از حذف تیپهای ناجور و

سلکسیون در توده سیر بشاگرد در سال اول سیرچه‌های هر غده بصورت مجزا روی ردیف کاشته و صفات آن مورد بررسی مجدد قرار گرفت با حذف ردیفهای فاقد صفات مطلوب سلکسیون نهایی براساس صفات تعداد سیرچه‌ها، وزن سیرچه، رنگ و یکنواختی آن و تعداد لایه‌های پوششی انجام گردید. خلاصه‌ای از صفات ثبت شده کلونهای منتخب بصورت زیر می‌باشد. وزن یک غده سیر: ۴۵-۷۵ گرم - تعداد سیرچه‌ها: ۱۶-۱۲ عدد - وزن یک سیرچه: ۷-۳/۵ گرم - قطر سیر: ۵/۱-۶/۸ سانتی متر - رنگ سیر: متعادل به سفید بارگه‌های بنفش تعداد لایه‌های پوششی: ۶-۳ عدد - فاقد ساقه گلدهنده میزان ماده خشک ۳۴/۵٪. عملکرد ۵/۵ تن در هکتار. با استفاده از صفات ارزیابی شده در توده‌های سیر بشاگرد تجزیه کلاستر بروش UPGMA با ادغام برحسب متوسط گروه‌ها انجام گردید. دندروگرام توده بشاگرد نشاندهنده این است که کل توده از دو گروه شاخص و مجزا تشکیل شده اند سلکسیون در بین توده‌ها براساس وزن و شکل غده، تعداد سیرچه و رنگ سیر انجام گردید. سعی شد تا غده‌های سیر با شکلهای متقارن و وزن ۸۰-۷۰ گرم انتخاب گردند که دارای حداقل تعداد سیرچه باشند در مقایسه مقدماتی صفات کمی و کیفی سیر بشاگرد با توده‌های هم‌دندان اراک و مازندران و سیر چینی که در قالب طرحهای بلوک کامل تصادفی انجام گرفت صفات ارزیابی شده در سطح ۵٪ معنی‌دار بوده و در سطح پایین تری قرار داشتند.

واژه‌های کلیدی: سیر، سلکسیون، تجزیه کلاستر، صفات کمی و کیفی